

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תרנו

ערב שבת-קודש
פרשת משפטים / שקלים
כ"ח בשבט ה'תשס"ז

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

בקשר למצוות ומבצעי חג הפורים, כתב הרבי:
"אשר כל זה דורש זמן והכנה ופעולה - על-כל-
פנים מתחיל מראש החודש"³⁹ וכן "כבכל דבר חשוב
- צריכה להיות הכנה מבעוד מועד, על-כל-פנים
מראש החודש"⁴⁰.

יום רביעי

ג' באדר

יום שלישי בלילה, אור ליום רביעי: אם
צפויה עננות מוגברת, יש לקדש את הלבנה מיד
כשאפשר⁴¹ גם אחר ג' ימים (מעתי-לעת⁴²) מהמולד⁴³
(החל מהלילה), ואין להמתין עד אחר שבעה ימים
מהמולד⁴⁴.

הנפטר היום - היארצייט שלו בשנה מעוברת ביום ל' בשבט,
ולא ביום ל' באדר-א'.

בת-מצווה שנולדה בשנת תשנ"ה שהיתה שנה מעוברת: נולדה
בכ"ט אדר-א' - נעשית השנה בת-מצווה ביום כ"ט באדר; אבל
אם נולדה יומיים מאוחר יותר, ביום א' באדר-ב' - נעשית בת-
מצווה חודש מוקדם יותר, מחר, ביום א' באדר.

לענין **בר-מצווה** אין שאלה השנה, כי שנת תשנ"ד היתה שנה
פשוטה, כשנה זו (לוח 'דבר בעתו').

39) ליקוטי-שיחות כרך יא עמ' 340.

40) ממכתב (כללי-פרטי) אדר"ח אדר תשמ"ב.

41) שערי-הכולל פרק לג ס"ק ב בשם הצמח-צדק, ובהגהות כ"ק

אדמו"ר מהורש"ב על הסידור (בסידור תו"א עמ' 489).

42) סי' תכו בפרמ"ג בא"א ס"ק יג, משנ"ב סק"ד ושעה"צ שם

ס"ק יט, וראה המובא בס' קידוש לבנה פ"ג ס"ד.

43) לוח כולל-חב"ד הנ"ל, ע"פ מ"א ופמ"ג סו"ס תכו, סידור

יעב"ץ ועוד.

44) שערי-הכולל פרק לג אות ב, עיי"ש בסופו, ממ"א סי' תכו

ס"ק ז. וכן בהגהת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב על זה (בסידור

תורה-אור תשמ"ז עמ' 489) ובסופו. וראה המובא בכף-החיים

סי' תכו ס"ק לבי"ג ובס' 'דיני מנהגי ראש-חודש - חב"ד' פ"ב

הע' 32.

מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו
כבר בספרים³⁵ (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן
הערוך ומוכן לאכול לפני האדם"³⁶.

ומה טוב - לתרגם (על-כל-פנים חלק מפירושים
אלו) גם בלשון עם ועם, כדי שיהיה "כשולחן הערוך
לפני האדם" - גם עבור אלו שלעת-עתה אינם יודעים
ללמוד אלא בלשון עם ועם.

ומהמעלות שבזה: א) 'לחיות עם הזמן' - להוסיף
חיות בלימוד פרשת השבוע.

ב) ועוד ועיקר - שההוספה בלימוד ענייני המשכן
ומקדש ממהרת ומזרות עוד יותר את בניין בית-
המקדש השלישי - לא רק "אני מעלה עליהם כאילו
הם עוסקין בבניין הבית"³⁷, אלא בניין הבית בפועל
ממש.

יום שני

א' באדר³⁸, ב' דראש-חודש

35) כמו 'תורה תמימה', 'תורה שלימה' וכיוצא בהם.
[ברור מכל השיחה שהכוונה רק לנושאים הללו (ורק באותם
ימים שהם מופיעים בשיעורי חת"ת), ולא לשאר העניינים
שבפרשיות אלו.

וצ"ע אם וכללים בזה גם המאמרים שאינם דנים **בעשיית**
המשכן אלא **בפעולתו** (הקרבן קרבנות, קטורת וכו'), עיין בגמ'
שבת עד, ב' ו' ונקט אופה"ו ובפירוש"י שם, דמשמע לכאורה שמה
שקשור בפעולת המשכן, כמו אפיית לחם הפנים, אינו נכלל
בל"ט מלאכות שבת הנלמדות **מ'מלאכת המשכן**. מאידך,
נאמר לגבי מלאכת הוצאה במשנה (צו, סע"א): "שכן היתה
עבודת הלוויים", בהובלת הקרשים. ואולי גם זה נכלל בבנייה.
דין בנושא מופיע בפתחת ס' אגלי טל, וע"ע].

36) רש"י ר"פ משפטים.

37) מדרש-תנחומא פ' צו אות יד [ובענין פרשיות אלו במיוחד,
ציינו למאור ושמש ר"פ פקודי].

38) הנפטר ביום ל' באדר-א' בשנה מעוברת - היארצייט
שלו בשנה פשוטה (כמו השנה) היום, ל' בשבט - אדר"ח אדר.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ח בשבט ה'תשס"ז – ה' באדר ה'תשס"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ח בשבט	הלכות תמורה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה' קדוש החדש פרק טו.	מל"ת קו. מ"ע פז.
ש"ק	כ"ט בשבט	פרק ד. לב טהור וגו'. ספר טהרה והוא ספר עשירי.. הלכות טומאת מת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק טז.	מל"ת קז. מ"ע קז.
א'	ל' בשבט	פרק ג-ה.	פרק יז.	מ"ע קז.
ב'	א' באדר	פרק ו-ח.	פרק יח.	מ"ע קז.
ג'	ב' באדר	פרק ט-יא.	פרק יט.	מ"ע קז.
ד'	ג' באדר	פרק יב-יד.	ה' תענית.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קז.
ה'	ד' באדר	פרק טו-יז.	פרק ב.	מ"ע קז.
ו'	ה' באדר	פרק יח-כ.	פרק ג.	מ"ע קז.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר*		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ח בשבט	4:24	5:10	5:32	6:30	9:07	11:55	12:25	5:27.2	5:52
ש"ק, כ"ט בשבט	4:23	5:09	5:31	6:29	9:07	11:55	12:25	5:28.0	5:53
א', ל' בשבט	4:22	5:09	5:30	6:28	9:06	11:55	12:25	5:28.9	5:53
ב', א' באדר	4:21	5:08	5:29	6:27	9:06	11:55	12:25	5:29.7	5:54
ג', ב' באדר	4:20	5:07	5:28	6:26	9:05	11:55	12:25	5:30.5	5:55
ד', ג' באדר	4:19	5:06	5:27	6:25	9:04	11:55	12:25	5:31.3	5:56
ה', ד' באדר	4:18	5:05	5:26	6:24	9:04	11:55	12:25	5:32.2	5:57
ו', ה' באדר	4:17	5:04	5:25	6:23	9:03	11:55	12:25	5:33.0	5:57

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת משפטים	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
4:50	6:04	5:05	6:06	4:55	6:04	5:09	6:07	
4:56	6:10	5:10	6:11	5:01	6:10	5:14	6:12	

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: שניאור זלמן רודרמן • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
 כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

הטובות ולקבל ביחד החלטות טובות בענייני תורה ומצוות, ומתוך שמחה וטוב לבב, התוועדות של שמחה, וכפסק דין הרמ"א²⁴ "וטוב לב משתה תמיד". וכדאי לקשר את ההתוועדות ואת שיעורי התורה ברבים (כימות החול) גם עם נתינת הצדקה, שיש בה סגולה מיוחדת, ש"גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"²⁵.

שחרית: "יעלה ויבוא". חצי הלל²⁶. "ואברהם זקן... וזדיה..." ג' פעמים. קדיש-תתקבל. שיר-של-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.
 קריאת התורה. אשרי, ובא לציון ה' הש"ן לא יסיימו בקול, יהללו. הכנסת ספר-תורה. חליצת התפילין. הנחת תפילין דרבנריהם²⁷, קריאת-שמע, פרשיות: 'קדש' ז' היה כי יביאך, שש זכירות²⁸

24 בהג"ה שבסוף השו"ע אורח-חיים.

25 כל העניין - מספר-השיחות ה'תש"ח ח"ב עמ' 539. ולהעיר המבואר בס' 'דיני ומנהגי ר"ח - חב"ד' ס"ע עז, שמנהג ישראל להרבות בנתינת צדקה בראש-החודש.

26 ההוראה בסידור אדמו"ה היא: "ובימים שאין גומרים את ההלל, יש להגיש שהש"ץ לבדו יברך בתחילה ובסוף, והקהל יענו אמן ויצאו בברכות". הנהגים כך, צריכים לוודא מראש שהש"ץ יאמר בקול את כל ברכת "יהללך" ולא רק את סימיה "ברוך... בתשבוה" (ע"פ הרי"ף [ברכות פ"ז, בדפי הרי"ף לד, וראה בשו"ת מנחת שלמה ח"א סי' כ] שאין יוצאים י"ח בשמייעת חצי ברכה - הגר"ז גולדברג שליט"א בשם הגאון רבי יעקב קלענעס ז"ל, אב"ד מוסקבה, שכ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע כתב עליו "שנים רבות עבדנו שם שכס אחד בעבודת הכלל" א"ג"ק ח"ט עמ' רלד, ראה גם בערכו במפתחות האג"ק ובמפתחות ס' 'תולדות חב"ד ברוסיא הסובייטית').

אולם מאז שהזכיר הרבי (שיחות-קודש תשמ"א ח"ד עמ' 322 סל"ז) את "מנהג חסידים, או מ'כאפט אריין אויך די ברכה בחשאי", רבו הנהגים כן, לברך לפני הש"ץ, או לברך ולסיים עמו, ולא לענות אמן על ברכתו - ראה בארוכה ב'התקשרות' גיליונות: שלח עמ' 17, תמו עמ' 17, ריתמט עמ' 19 הע' 47.

27 יש לזון אם הנחת תפילין דר"ת 'כסדר' קודם מוסף, כנדרש (ע"פ הסוד נע' כ"ה חיים סי' כה ס"ק צד ואל"ך), דוחה תפילה בציבור למאחר או למתפלל במניין בנוסח אחר, אף שב'אות חיים ושלום' (להר"צ וכו' ממונקאטש, סי' כה ס"ק ב) ובלקט-הקמח החדש (שם ס"ק קז) שללו הנהגה זו.

באם לא הניחו תפילין דר"ת קודם מוסף - מפני שכחה או סיבה אחרת - יניחם אחר מוסף (משמרת-שלום סי' ל ס"ק ג, הובא בהוספות לשו"ע אדמו"ה ח"ג עמ' 1310 הערה 7).

28 בהיום-יום (י"ט מנ"א) ובספר-המנהגים (עמ' 5) נזכרו "הזכירות שנדפסו בסידור" בין הדברים הנאמרים בתפילין דר"ת, כשמניחין ארבע זוגות תפילין; ובהערות וציונים ל'סידור עם דא"ח' (שהרבי עבר עליהן והסכים לפירסומן) עמ' 718,

וחליצת התפילין. מזמור (כלשהו, כדי לומר הקדיש), חצי קדיש, מוסף²⁹.

אמירת ההלל כסדר התפילה חשובה יותר מאמירתו בציבור³⁰.
 פרשיות מלאכת המשכן:

"מכיוון³¹ שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה במנחת שבת), ולאחרי-זה פרשת תצווה³², שבפרשיות אלו³³ נתבאר כל פרטי הציויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק הפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתורה שבעל-פה³⁴ (על-כל-פנים

נדפסה ההוראה גם כשמניחים רק שני זוגות תפילין. ולא מסתבר שה'זכירות' שהן בגדר 'מצווה' ולא 'תורה' (וגם אומרים בהם חצאי פסוקים עם שמות השם כבתפלה, ראה התקשרות גליון רעח עמ' 17. ובפרט שהכוונה בהן לתוכן הפסוקים ולא לטלפון, א"ג"ק כרך יב ס"ע ג) ייכללו בהוראה (היוסיום א טבת, ספר-המנהגים עמ' 36) "השיעורים לומדים אחר סיום כל התפילה" וייתארו ללא תפילין כבשבת ויו"ט.

29 בפרמ"ג (סי' לד, משבצות סוף ס"ק ב) כתב שאין לקפל התפילין בשעת חזרת הש"ץ (כיוון שלמעשה אין מאוינים לש"ץ או - ראה בשו"ע אדמו"ה סי' קכד ס"ו וס"ז). וא"כ - כש"כ בשעת קדיש (שאו אסור מדינא אפילו להרהר בד"ת, פר"ח ס"ים סח) וקדושה (ראה שו"ע אדמו"ה סי' נו ס"ז).

שכח לחלוץ התפילין והחל להתפלל בהן מוסף, כ' במשנה ברורה (סי' כה ס"ק סא) שלא יחלצו באמצע שמו"ע, כיוון שהחליצה אינה אלא מנהג. ובכ"ה חיים (שם ס"ק צח) מוזכר רק שיצא בדיעבד.

שמע קדושת 'כתר' מהש"ץ ועודנו בתפילת שחרית - יכסה התפילין-שלידראש ויענה (מ'אסף לכל המחנות' סי' כה סוף ס"ק קלו, ובלקט-הקמח החדש שם ס"ק קה, ואין נוהגין כפר"ח סי' תכג שכתב לחלצן או להזיז תש"ר ממקומו ולחצוץ בין ידו לתש"י).

30 בשנים הראשונות סיפר הרה"ח ר"ל שיחי' גורנר בשם הרבי בשם אדמו"ר מהור"י"צ בשם אדמו"ר מהור"ש"ב, שאין לומר הלל שלא כסדר התפילה, כי אח"כ כשיתפלל שמו"ע ללא הלל, יהא זה כמו "אן אלטן געבאקענעם בולקען" (חלה ישנה שנאפתה מזמן). וראה כ"ה חיים סי' תכב ס"ק לח, והמובא ב'התקשרות' גליון תלב בלוח השבוע הערה 1.

31 ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 252 וכן שלוש ההערות הבאות. וראה הערה 86 שם.

32 "וכן בהתחלת פרשת תשא - הציוי דעשיית כיוור וכנו, ומעשה הקטורת".

33 "משא"כ בפרשיות ויקהל-פקודי - שחזור ונשנה בנוגע להעשייה בפועל".

34 "נוסף על פירוש רש"י, פשוטו של מקרא - גם הלימוד על-דרך הדרש וכו'".

ברכה ממקור נעלה ביותר הנמשכת בבחינת האורות והגילויים

מתן-תורה פעל שהתורה ומצוותיה יומשכו ויחדרו למטה ויזככו את גשמיות העולם, עד שהעולם עצמו ייעשה הפצא של קדושה • לכן ביקשו בני-ישראל "דבר אתה עמנו", שההמשכה מלמעלה תהיה על-ידי משה, ממוצע המחבר אותם עם הקב"ה • תכלית הכוונה שיהיה ו"חי בהם ולא שימות בהם", נשמות בגופים דווקא • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ביארציט הראשון של הרבנית הצדקנית ע"ה

לכאורה. הרי זה בבחינת דבר והיפוכו: מכיוון שמדובר אודות עבודה חדשה השייכת לחודש זה, היינו, שעבודה זו לא היתה בחודש שלפני-זה - כיצד ייתכן שהמשכת הברכה והנתינת-כוח לעבודה חדשה זו היא - מהחודש שלפניו, שעבודתו באופן אחר? והביאור בזה - שמצינו דוגמתו בכמה-זוכמה עניינים, וגם בכללות עניין התורה ומצוותיה: כללות העניין דקיום המצוות - נחשב לעבודה ופעולה של יהודי, ובלשון הירוע (תניא ריש פרק ל"ז): "מעשינו ועבודתנו", היינו, שזהו עניין שנתחדש על-ידי עבודתו ופעולתו של היהודי, ועל-דרך זה בנוגע ללימוד התורה - שהתורה היא "תורתו", "תורה דיליה היא", שלכן, רב שמחל על כבודו כבודו מחול (קידושין לבב), וביחד עם זה - הנה הנוסח דברכת המצוות הוא: "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו", היינו, שהמצוות הן מצוותיו של הקב"ה, וכן בנוגע ללימוד התורה: "ונתן לנו את תורתו... נתן התורה". כלומר: מצד אחד מרגישים שעניין זה נתחדש על-ידי עבודתו של יהודי, היינו, עניין שלא היה קיים מקודם לכן (כביכול), וביחד עם זה אומרים

א. שבת מברכים הוא לעולם שבשבת שלפני ראש-חודש, כלומר, שהמשכת הברכה לחודש זה היא - מהחודש שלפניו. ובענייננו: שבת מברכים אדר ראשון הוא בשבת האחרונה דחודש שבט, כלומר, שהמשכת הברכה לחודש אדר ראשון היא - מחודש שבט שלפניו. ועניין זה (שהמשכת הברכה דכל חודש היא מהחודש שלפניו) אינה רק מפני ההכרח שברכה זו תבוא לפני ראש-חודש (בחודש שלפניו), אלא כך הוא מצד פנימיות העניינים - שהמשכת הברכה לחודש זה צריכה להיות מהחודש שלפניו, כדלקמן.

ב. ביאור הדברים: ידוע שלכל חודש - אופן עבודה מיוחד, בהתאם לענייניו של חודש זה. וכמרומו גם בתואר "חודש" - מלשון חידוש, כלומר, ש"שמו אשר יקראו לו בלשון-הקודש" מבטא את עניין החידוש - עבודה חדשה המיוחדת לחודש זה. ועל-פי-יזה יש לתמוה, לכאורה, על העובדה שהמשכת הברכה לחודש זה - נתינת-כוח לעבודה החדשה דחודש זה - נלקחת מהחודש שלפניו,

הרשות¹⁸, כי העיקר היא השמחה. (ד) שמחת פורים: "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע". אינו מרגיש כלל לא רק את סיבת השמחה כי אם גם [את] השמחה עצמה. הוא שקוע כל כך בהשמחה עד שאינו מרגישה כלל¹⁹. ערבית: "יעלה ויבוא" (אין מפסיקים לפני שמונה-עשרה להכריז, אבל טופחים על השולחן כדי להזכיר זאת לציבור).

התועודות: רגילים היו אנ"ש להתועד פעמיים בשנה, ב' ובי"ט בכסלו. ומאו שנוסדה ישיבת תומכי-תמימים, היתה הוראת אדמו"ר מהורש"ב ג"ע לסדר בכל ראש-חודש התועודות עם התלמידים, ומזמן לזמן נתפשט הסדר גם במקומות אחרים²⁰.

דבר נכון ביותר, שבכל ראש-חודש²¹ יתאספו יהודים בכל מקום ומקום, בכל קהילה ובית-כנסת²² להתועדות²³, להגיד דברי תורה, לומר "לחיים", "לחיים ולברכה", לברך איש את רעהו בכל הברכות

18 נמוקי או"ח סי' תרפו בסופו, ליקוטי-שיחות כרך ט"ז עמ' 345.

19 כל העניין - ליקוטי-שיחות כרך ד' עמ' 1274.

20 אג"ק כ"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ז עמ' שכד, עיי"ש.

21 ראה גם שיחות-קודש תשי"ג עמ' 276.

22 בלוח 'היום יום' ל' ניסן, שהתועודות דראש חודש צריכות להתקיים בבית-הכנסת.

23 לדינא נפקס שאסור להתענות בראש-חודש (שו"ע ר"ס תיח) אבל אין חיוב לאכול פת דווקא (שו"ע אדמו"ר סי' קפח סי').

סעודת ראש חודש: ראה 'דיני ומנהגי ראש חודש - חב"ד' פ"ה, שמקורה מקרא מלא (שמואל"א כה, יח. רש"י ורד"ק שם) ובשו"ע ניתן לה סימן מיוחד - סי' תיט, בו נפקס שמצווה להרבות בה, וטעמיה: (א) מפני כבוד היום, שהוא כפרה לישראל. (ב) כדי שזכור תפילת המוספין ושהיום אסור בעשיית מלאכה לנשים, והוא יוס-טוב אף לאנשים. (ג) זכר לסעודה עשושין לעדי הלבנה בזמן שהיו מקדשין על-פי הראייה (ארחות-חיים הל' ראש חודש בתחילתו. כל"ב וסמ"ג). ומהאחרונים שם: שטוב להדר לאכול פת (ראה סה"ט תרצ"ו עמ' 148), ושעודה זו היא ביום ולא בלילה.

בטור שם הביא מפסיקתא דרב כהנא שגם על סעודת ראש-חודש אמרו ש"כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש-השנה... חוץ ממה שמוציא בשבתות וימים טובים וראשי חודשים... אם מוסיף, מוסיפין לו", והובא ב"ט. ובבית-יוסף פירש, שמה שלא נזכר 'ראש חודש' במימרא זו (והובאה הלכה גם בשו"ע אדמו"ר סי' רמב ס"ג והל' תלמוד-תורה פ"א ה"ז) בגמרא, יש לומר שבכלל יום טוב" הוא.

כשהיה הרבי ש"ן, נטל בעצמו את הספר-תורה ואמר 'יהללו'¹².

התועודות בבית-הכנסת¹³. "משנכנס אדר מרבין בשמחה"¹⁴ - כולל גם שבת מברכים אדר, שבו מתחילה כבר ה'כניסה' דחודש אדר, ועד להמשכת הברכה בכל החודש¹⁵. מנחה: אין אומרים 'צדקתך'¹⁶.

יום ראשון

ל' בשבט, א' דראש-חודש

[מנהגי ראש-חודש פורטו לאחרונה ב'התקשרות', בגיליונות תרל"ט, תרמ"ג, תרנ"ב]. כמה דרגות בשמחה:

(א) עבדו את ה' בשמחה: שמחה זו היא מכוסה בעבודה וטפלה אליה. שהרי העיקר הוא העבודה, אלא שהעבודה צריכה להיות בשמחה.

(ב) מועדים לשמחה: ביום-טוב השמחה גלייה, והשמחה עצמה היא מצווה ודבר עיקרי. אבל מכל-מקום השמחה היא שמחת החג - בעניין של מצווה¹⁷.

(ג) משנכנס אדר מרבין בשמחה: שמחה זו אינה מסובכת בסיבת איזה דבר-מצווה, כי אם מרבין בשמחה, איזה שמחה שתהיה, גם שמחה בענייני

12 הרה"ח הרב שמעון שיחי' יעקובוביץ תלה על הקיר בביהכ"נ חב"ד בירושלים ת"ו ליקוט של כמה ממנהיגו (לפני עריכת ספר-המנהיגים). נדפסו בשלימותם ב'התקשרות' גיליון רי"ב, ומתם (אות טז): "הכנסתה [של הס'ת] לארוה"ק ע"י המגביהה, המחזיקה אז" כפי שראה שהקפידו בשעתו בישיבה אצל הרה"ג הרה"ח רח"ש ברוק ע"ה. אולם הרב, בהגיהו את הרישימה האמורה, מחק את כל המנהג וצ"י לפניו "!"

כסידור כתוב: "ואומר הש"ץ: 'יהללו' (וע' מ"ש בס' כל"ב - הובא בא"ר רפד, יד ובכ"ף-חיים שם, מד, אבל לא בשו"ע רבנו שם - ש'יהללו' שייך לבעל-השחרית). ומאחר שהרבי עצמו נזהר בזה (דבדר שנהג ברבים כדי "להוציא את הרבים"), וגם שלל בהגהתו את הנהוג כנ"ל, צ"ע מדוע אין אנ"ש נוהגין בזה. ואולי הכוונה בהגהה, שאין קפידא מי יח את הספר.

13 היום-יום, ל' ניסן. 14 תענית כט, א.

15 ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 303 הערה 112. ספר-השיחות תש"נ ח"א עמ' 309 סוף סעיף י'. וראה להלן בפנים הלוח בראש-חודש בקשר לסוג השמחה.

16 לוח כולל-חב"ד.

17 ראה ספר-המנהיגים עמ' 38, ו"ש".

הלכות ומנהגי חב"ד

עולים בפרשת השבוע - משפטים, לאחר-מכן מניחים את הספר השני על הבימה (ונשאר על הבימה עד הקריאה בו)⁷ ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפטיר פרשת 'שקלים' - מתחילת פרשת כיתישא עד 'לכפר על נפשתיכם' (שמות ל, יא-טז). הגבהה וגלילה.

אם יש רק ספר-תורה אחד, אזי לאחר חצי קדיש אין מגביהים אלא גוללים לפרשת שקלים. ומגביהים וגוללים רק לאחר גמר כל הקריאות, דהיינו לאחר מפטיר.

הפטרה: "ויכרות יהודע... לכוהנים יהיו" (מלכים ב, יא, יז, יז), ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון של הפטרת 'מחר חודש' (שמואל א, כ, ח).⁸ אם קרא את הפטרת השבוע או כל הפטרה אחרת, קורא אחריה הפטרת פרשת שקלים 'ויכרות יהודע', ואם נזכר אחר הברכות - קורא אותה בלא ברכה.⁹

המולד: יום שבת-קודש, בשעה 11:17 ו-11 חלקים.

מברכים החדש: ראש חודש אדר ביום הראשון וביום השני¹⁰.

אין אומרים 'אב הרחמים'¹¹.

7) רמ"א ס"ו קמו. שערי-אפרים שער י ס"ב. י"א שהרבי הקפיד להניח את הס"ת השני מימין הראשון דווקא.

8) לוח כולל-חב"ד, ו"כ בספר המנהגים עמ' 33.

9) לוח כולל-חב"ד, ש"פ מקץ.

10) תיבת 'מחר' אומרים רק כשמברכים ר"ח לימי שבת וראשון, כדי לשלול את יום הראשון הקרוב (כך מסר הרה"ח ר"מ סוסטערמאן ז"ל, הבעל-קורא אצל הרבי).

11) לוח כולל-חב"ד. אעפ"י שלגבי ד' פרשיות לא הזכיר אדמו"ר בשולחנו ובסידורו שאין אומרים בהן 'אב הרחמים', ואדרבה - מפורש בלוח 'היום-יום' לשי"פ זכור ופרה שאומרים 'אב הרחמים', וראה קצות-השולחן סי' פג בבדי-השולחן סוף

ס"ק יג (הדעות בזה הובאו במשנ"ב סו"ס תרפ"ה), מ"מ בשבת זו (וכן בפרשת החדש) שהיא שבת מברכים (או ר"ח) אין אומרים אב הרחמים, כמוב.

שבת פרשת משפטים / שקלים

כ"ט בשבט, מברכים החדש

וערב-ראש-חודש אדר

השכם בבוקר² - אמירת תהילים בציבור³. אחר-כך לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך התפילה⁴.

אכמה ממנהגי שבת-מברכים פורטו לאחרונה בגלילונות תרל"ט, תרנ"א.

רצוי לגלול את ספר-התורה השני לפרשת שקלים לפני תפילת שחרית, כדי למנוע 'טריחא דציבורא'⁵.

פותחים את הארון, ומוציאים שני ספרי-תורה. לאחר שמגיעים לבימה, ניתן למסור גם לקטן להחזיק ספר.

קריאת התורה: בספר הראשון קוראים לשבעה

1) מנהגי קריאת התורה (שהופיעו במשך השנים כשהם משולבים בתוך מנהגי שבת זו) - יופיעו אי"ה באחד הגיליון הקרובים.

2) בשיחת ש"פ קורה, מברכים-החדש תמוז ה'תשמ"א סי"א (שיחות-קדש תשמ"א ח"ג עמ' 760), מזכיר הרבי 'טענות' שיש לאנשים שונים אודות תקנות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בקשר לשבת מברכים: "לשם מה עליו למעט משנתו, ולהתעורר שעה או שעה וחצי (=כמה שנמשך זמן אמירת תהילים שלו) מוקדם יותר [מבכל שבת]!".

3) הפסוקים הנדפסים לאומרים לפני ואחרי התהילים, אין מנהגו לאומרים, ובפרט לפני התהילים שלאחרי התפילה (ראה מענה הרבי בנדון ומשמעותו, 'התקשרות' גיליון תפד עמ' 17). לגבי 'יהיה רצון', הרבי לא נהג לאומרו אחר כל ספר (גם כשאמרו קדיש ביתיים), אך י"א שאמרו בפעם אחת בסוף התהילים (וראה מה שהציע הרבי לחולה, שיאמר "את כל התהילים... בלי הפסק, היינו גם בלא אמירת 'יהי רצון' כ"א אחרי כל הספרים" - אג"ק ח"ה עמ' קפא), כמובן בשינויים המתחייבים.

4) ספר-המנהגים עמ' 30.

5) לוח דבר-בעת.

6) ע"פ לוח כולל-חב"ד.

כאן, אין זה אלא מפני הכרח צדדי.

אבל בנוגע למעשה ידי שמים, כאשר הקב"ה מצרף ומקשר שני דברים, הרי גם כאשר צירוף זה הוא מפני סיבה מסוימת - אין כל הכרח שכתוצאה מכך יהיה צירוף וקשר שאר פרטי הדבר (שכאים, לכאורה, בדרך ממילא), מכיוון שהקב"ה הוא "נמנע הנמנעות", ולכן, גם כל שאר הפרטים שבדבר הם בתכלית הדיוק, וכמו כן מובן בנוגע לענייני התורה (כבנידון דידן - קביעת החדשים כו') - שכל פרט ופרט הוא בתכלית הדיוק.

ועל-פי זה: גם כאשר הברכה דכל חודש צריכה להיות בחדש שלפניו - אין הכוונה שרק פרט זה הוא בדיוק, ואילו החדש הפרטי המדויק אינו אלא תוצאה - בדרך ממילא - מצד סדרן של החדשים, אלא כל פרטי הדבר הם בתכלית הדיוק, היינו, שישנו קשר ושייכות פנימית בין שני חודשים פרטיים אלו דווקא (החדש המתברך והחדש המברך).

ובנידון דידן - מכיוון שהמשכת הברכה לחדש אדר ראשון היא מחדש שבט דווקא, מובן, שיש קשר ושייכות פנימית בין שני חודשים אלו, כדלקמן.

ד. תוכנם של שני חודשים אלו (אדר ושבט) הוא, לכאורה, בניגוד זה לזה, כי:

חודש אדר קשור עם עניין הניסים (נס פורים), וכמרומו גם בשמו - "אדר" על שם "אדיר במרום ה'" (ראה ביצה טו, ב), היינו, שבעניין ה"מרום" גופא הרי זה באופן ד'אדיר".

ולעומת זאת - חודש שבט הוא חודש רגיל (כשאר חודשי השנה), ללא הדגשה מיוחדת על עניין של ניסים כו', ואפילו היום המיוחד שבחודש שבט - "ראש-השנה לאילן", הנה מצד עצמו אינו יום-טוב (שהרי אינו מופיע במשנה וגמרא בתור יום-טוב), ועד שבנוגע לשלילת אמירת תחנון יש צורך בלימוד מיוחד מזה שהובא ביחד עם שאר ראשי השנה (כמדובר בהתוועדות דחמשה-עשר בשבט סי"ד).

יתירה מזה: אפילו המעלה המיוחדת דחודש שבט, 'בעשתית-עשר חודש באחד לחודש... הואיל

שהנתינת-כוח לחידוש דעבודת האדם הוא - "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו", "נותן התורה" - מלמעלה.

ומדוגמה הנ"ל בעבודה הפרטית דכל יום ויום - לימוד התורה וקיום המצוות, שלמרות היותה חידוש שנפעל על-ידי עבודתו של יהודי, מכל-מקום, המשכת הברכה והנתינת-כוח לזה היא ממקום-אחר - מובן גם בנוגע לעניין הכללי דשבת מברכים החדש, המשכת ברכה לכללות העבודה דחודש שלם, שלמרות שמדובר אודות עבודה חדשה השייכת לחודש זה דווקא, מכל-מקום, המשכת הברכה והנתינת-כוח לזה היא - מהחודש שלפניו.

ג. ויש להוסיף בזה - שלא זו בלבד שהדיוק הוא רק על המשכת הברכה מחדש שלפניו, ללא כל נפקא-מינה איזה חודש זה, אלא עוד זאת, שישנו דיוק שהמשכת הברכה לחודש זה תהיה מחדש פלוני דווקא. ובעניינינו - המשכת הברכה לחודש אדר ראשון צריכה להיות (לא רק מחדש שלפניו סתם, אלא) מחדש שבט דווקא.

והביאור בזה:

לכאורה יש מקום לומר שעיקר הדיוק הוא על המשכת הברכה מחדש שלפניו, אלא מכיוון שסדר החודשים הוא באופן מסויים, נמצא - בדרך

ממילא - שהברכה לחודש אדר ראשון היא מחדש שבט, אבל אין זו הוכחה שיש קשר ושייכות בתוכן עניינם של שני חודשים אלו. שהרי אילו היה סדר החודשים באופן שונה - היתה הברכה דחודש אדר ראשון מחדש אחר.

אמנם, לאמיתתו של דבר אי-אפשר לומר כן, כי:

בשלמא כאשר מדובר אודות מעשה ידי אדם, מובן, שכאשר אדם מצרף שני דברים יחדיו מאיזו סיבה שהיא - הרי הקשר שביניהם אינו אלא מצד סיבה פרטית זו, ואילו שאר הפרטים שבדבר - באים בדרך ממילא, אבל כעצם אין קשר ושייכות פנימית ביניהם. - הקשר אינו אלא בפרט אחד (הסיבה שגרמה לצירופם יחד), ואילו שאר הפרטים הם ענייניים בפני-עצמם, ומה שנצטרפו

ועשית מנורת זהב טהור (כה,לא)

תנו רבנן: עשר מנורות עשה שלמה שנאמר, "ויעש את מנורת הזהב עשר כמשפטם ויתן בהיכל חמש מימין וחמש משמאל". ואם תאמר, חמש מימין הפתח וחמש משמאל הפתח, אם כן, מצינו מנורה בצפון והתורה אמרה "ואת המנורה נוכח השולחן". אלא, של משה באמצע וחמש מימינה וחמש משמאלה. עשר מנורות עשה שלמה ולא היו מדליקים אלא על של משה שנאמר (דה"ב יג), "ומנורת הזהב ונרותיה לבער בערב בערב". ר' אלעזר בן (שמעון) [שמוע] אומר, על כולן היו מדליקין שנאמר (דה"ב ד), "ואת המנורות ונרותיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור".

(מנחות צח)

ועשית את הקרשים למושכן עצי שיטים עומדים (כו,טו)

תניא: "עצי שיטים עומדים" - שעומדים דרך גדילתן. דבר אחר, שמעמידן (את) ציפויין. דבר אחר, שלא תאמר, אבד סבון, בטל סיכויין, תלמוד לומר, "עומדים" - קיימין לעולם ולעולמי עולמים. כל המצוות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן, שנאמר, "עצי שיטים עומדים".

(יזמא עב)

ועשית פרוכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש מושזר מעשה חושב (כו,לא)

היה אורג את הפרוכת עשר אמות על עשר ועושה בה ארבע חוברין (לולאות). ותולה אורכה באונקלות שעל גבי העמודים, שנאמר, "ונתת את הפרוכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרוכת את ארון העדות". ושם היה נתון צנצנת המן וצלוחת של שמן המשחה ומקלו של אהרון שקדיה ופרחיה (ובגדי כוהנים ובגדי כוהן גדול) ושם היה נכנס אהרון ארבעה פעמים ביום יכיפורים.

(ברייטא דמלאכת המשכן)

ועשית את המזבחה... וציפית אותו נחושת (כז,א"ב)

אמר רבי יהודה בר שלום: אמר משה לפני הקדוש-ברוך-הוא, ריבון העולמים, אמרת לי לעשות מזבח עצי שיטים ולצפותו נחושת, ואמרת לי, "אש תמיד תוקד על המזבח"; אין האש מעברת (את) אותו ציפוי ושורפת האש?! אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה, משה, המידות האלו הן אצלכם, שמא אצילי?! הסתכל במלאכים שהם אש לוחט, וכמה אוצרות שלג וברד יש לי, שנאמר (איוב לח, כב), "הבאת אל אוצרות שלג ואוצרות ברד תראה" וכן הוא אומר (תהילים קד, ג), "המקרה במים עליותיו" ואין המים מכבים את האש ולא האש שורפת את המים.

(מדרש תנחומא)

משה באר את התורה הזאת (דברים א, ג"ה) - אין זה אלא פירוש וכיבור ענייני התורה שכבר נאמרו לפניו [באר את התורה הזאת] - שכבר ניתנה לפני זה, שלכן שייך לומר עליה "התורה הזאת", מראה באצבע ואומר "זאת!". "משנה תורה", ולא הוספת עניין חדש, מה-שאיין-כן חודש אדר - הוא עניין וסדר חדש לגמרי, באופן ד"אדיר במרום ה".

ועל-פי זה תמוה: מהו העילוי המיוחד דחודש שבט - שלכן דווקא ממנו מתברך חודש אדר?! והביאור בזה - שהיא הנותנת: העילוי

והעניין בזה:

בעניין האור ישנם כמה וכמה דרגות: אור, הארה, הארה דהארה, והארה דהארה דהארה.

והנה, למרות גודל מעלת האור, שהוא מעין המאור. ועד כדי כך שהתהוות הבריאה יש מאין (עם היותה בכוח העצמות ש"מציאותו מעצמותו") היא על-ידי האור, להיותו מעין המאור, כמבואר באגרת-הקודש (ס"כ קל. סע"א ואילך).

- ועד שעילוי זה הוא בכל הדרגות שבאור - לא רק "הקו בעצמו" (שהוא הארה מאור-אין-סוף), אלא גם בהארת הקו, הארה דהארה, והארה דהארה

גם יהודי פשוט שבפשוטים מבין שהסתלקות של צדיק

ועל-אחת-כמה-וכמה הסתלקות של נשיא בישראל,

היא - בפשטות - עניין של חושך, העדר האור והגילוי

דהארה, כמבואר באגרת-הקודש (שם) שהתהוות הנבראים היא מהארה דהארה דהארה (של הקו), מכיוון שגם הוא "מעין המאור" - הנה כל זה הוא בבחינת האורות והגילויים בלבד:

אמנם, יש בחינה שלמעלה מכללות עניין האורות והגילויים. היינו. לא רק בחינה נעלית ביותר ב"אור", אלא בחינה שבאין-ערוך לגמרי אפילו ביחס לדרגה הכי נעלית שבאור, שלכן נקראת בשם "חושך", להיותה שלא בערך כלל לעניין האור והגילוי.

וכנוגע לענייננו:

מכיוון שלחודש שבט אין מעלה מיוחדת בעניין האורות והגילויים [ולא כחודש אדר, עניין של נס, "אדיר במרום הוי"ן] - הרי אדרבה: מזה מוכח שדרגתו בקדושה היא - למעלה מכללות עניין האורות והגילויים, בחינת "ישת חושך סתרו".

וזהו העניין שברכת חודש אדר היא מחודש שבט - המשכת הברכה ממקום נעלה ביותר שבאין-ערוך לכללות עניין האורות והגילויים,

דהמשכת הברכה לחודש אדר מחודש שבט דווקא הוא - שאפילו חודש רגיל, חודש שלכאורה אין בו מעלה מיוחדת, גם הוא מברך את חודש אדר. ועל-דרך שמצינו בכמה-מקומות שכאשר הברכה ניתנת על-ידי המנגד - יש בה יתרון מיוחד, כיתרון האור מן החושך דווקא.

ה. ליתר ביאור - ובהקדים:

העילוי דהמשכת הברכה מעניין הופכי, באופן דיתרון האור מן החושך - אינו שייך, לכאורה, להמשכת הברכה מחודש שבט לחודש אדר, מכיוון ששני החודשים (גם חודש שבט) הם ענייני קדושה, שהרי גם חודש שבט הוא חודש על-פי תורה, וישנם בו כל העילויים ד"חודש" (כולל - החידוש דבני-ישראל, "שהם עתידים להתחדש כמותה"), כפשוט.

אמנם, גם בקדושה ישנו עניין של "חושך", אבל - למעליותא, היינו, בחינה שלמעלה באין-ערוך מכללות עניין הגילויים, שלכן נקראת "חושך" - "ישת חושך סתרו".

"כאילו הם עוסקים בבניין הבית"

על-פי הוראת הרבי, להוסיף לשיעורי החת"ת של ימים אלו "מפירושי חז"ל בתורה שבעל-פה (על-כל-פנים מאמר ופירוש אחד של פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים" - הננו מביאים כאן לקט כזה, לימי השבוע הבא עלינו לטובה

יום ראשון

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (כה,ב)

זה שאמר הכתוב "כי לקח טוב נתתי לכם תורתנו אל תעזבו". לקח טוב - בנוהג שבעולם, שני פרגמטוטיין (סוחרים) שהיו במדינה, זה לוקח מטכסא (משי) וזה לוקח אילוסירקא (לבוש מעוטר בזהב). עמדו זה עם זה. אמר אחד לחברו, מבקש אתה להחליף? אמר ליה, הן. החליפו זה עם זה. זה נותן מטכסין ולוקח אילוסירקא. נמצא ביד זה דבר אחד וביד זה דבר אחד. אבל התורה אינו כן - זה שונה סדר זרעים וזה שונה סדר נזיקין. עמדו שניהם זה עם זה. אמר אחד לחברו, השנה לי סדר זרעים ואני אשנה לך סדר נזיקין. נמצא ביד זה שניים וביד זה שניים. יש מקח גדול מזה? הווי, "כי לקח טוב וגו'".

(מדרש תנחומא)

יום שני

ונועדתי לך שם ודיברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים (כה,כב)

הוא דהוה קאמר ואזיל: כי רחמימין הוה עזיזא אפתיא דספסירא שכיבן השתא דלא עזיזא רחמימין פוריא בר שיתין גרמידי לא סגי לן (=כשאבתנו הייתה עזה, היינו ישנים על עובי הסיף, עכשיו שאין אהבתנו עזה אף מיטה ברוחב שישים אמה אינה מספקת לנו"). אמר רב הונא, קראי כתיבי (=רעיון זה מצוי בכתוב) - מעיקרא כתיב (שמות כה) "ונועדתי לך שם ודיברתי אתך מעל הכפורת", ותניא, ארון תשעה וכפורת טפה, הרי כאן עשרה; וכתיב (מלכים א ו), "והבית אשר בנה המלך שלמה לה' שישים אמה אורכו ועשרים רוחבו ושלושים אמה קומתו". ולבסוף כתיב (ישעיהו טו), "כה אמר ה' השמים כיסאי והארץ הדום רגליי איזה בית אשר תבנו לי וגו'".

(סנהדרין ז,א)

"פועל ישועות בקרב הארץ".

ועל-פי זה מובן מה שחודש אדר מתברך מחודש שבט - מכיוון שחודש שבט עניינו בחינת "ישת חושך סתרו", בחינה שבאין-ערוך לכללות עניין האורות והגילויים, וכמודגש גם ביום ההילולא דעשירי בשבט - שהמשכה היא מבחינה שלמעלה מכללות עניין האורות והגילויים. ויש להוסיף בזה - שהעניין ד"משמש במרום" (שמצינו בעניין ההסתלקות) קשור עם עניינו של חודש אדר - "אדיר במרום הוי", אלא שהעניין ד"משמש במרום" הוא בדרגה שבאין-ערוך לכללות עניין הגילויים (עניין ההסתלקות). ומבחינה זו נמשכת הברכה דחודש אדר - להיות אדיר במרום הוי" בחינת האורות והגילויים.

ויהי-רצון שכל אחד ואחד ינצל את המשכת הברכה והנתינת-כוח מחודש שבט על כל ענייני העבודה דחודש אדר ראשון - בנוגע למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר".

ובפרט כאשר מתבוננים בגודל העילוי דהמשכת הברכה מחודש שבט, כולל המשכת הברכה מיום ההילולא דעשירי בשבט - כפי שנתבאר לעיל בארוכה, שאז יורעים שניתנו כל הברכות והכוחות הנעלים ביותר, ולא נותר לנו אלא לקבל כל העניינים אלו, ובלשון הידוע של בעל ההילולא: "עמדו הכן כולכם" והעיקר - להמשיך כל עניינים אלו למטה מטה, "פועל ישועות בקרב הארץ", עד למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר".

וכל עניינים אלו נעשים מתוך תענוג - בהתאם להוראה הנלמדת מיום השבת, שעניינו - "כל מלאכתך עשויה", כך שכל ענייני העבודה דיום השבת הם מתוך תענוג - "וקראת לשבת עונג".

דהנה, אף שגם ביום השבת ישנו העניין דעבודת ה' - במכל-שכן וקל-יחומר מימי החול (ש"כל יומא ויומא עביד עבדיתה"), ואדרבה - העבודה דיום השבת היא גדולה ונעלית יותר מאשר בימי החול (בענייני קדושה), מכל-מקום, מצד התענוג שבזה - אין מרגישים כלל את הקושי והיגיעה שבדבר, ועד ש"כל מלאכתך עשויה", היינו, שאין זה בגדר של "מלאכה" (באופן של גיעה וקושי) כלל. וכידוע הדוגמא לכך בהלכה

בחינת "ישת חושך סתרו", שמבחינה זו מתברך חודש אדר, שיוכל להיות העניין ד"אדיר במרום הוי" - בעניין האורות והגילויים.

ו. האמור לעיל אודות הקשר דחודש שבט עם בחינת ה"חושך" דקדושה ("ישת חושך סתרו") - מודגש ביותר בדורנו זה, שבו נתגלה עניין נוסף בחודש שבט - יום ההסתלקות וההילולא רכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בעשירי ("העשירי יהיה קודש") בשבט:

הסתלקות של צדיק היא - בפשטות - עניין של חושך, העדר האור והגילוי. ועניין זה מובן גם ליהודי פשוט שבפשטים - כי כאשר לומד "עין יעקב" (בטרם שייך הוא ללימוד סוגיות הגמרא כו') יודע הוא ש"שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלוקיננו" (ראש-השנה יח,ב) - דבר הכי מבהיל!... ועל-אחת-כמה-וכמה - הסתלקות של נשיא בישראל, "הנשיא הוא הכול", "לב כל קהל ישראל".

אמנם, אף-על-פי שמצד עניין האורות והגילויים הרי זה מצב של העדר האור והגילוי - הרי אדרבה: היא הנתנת, שלאמיתתו של דבר הרי זה קשור עם בחינה נעלית ביותר שבאין-ערוך לכללות עניין האור והגילוי, בחינת "ישת חושך סתרו".

וזהו תוכן הביאור בגודל העילוי דיום ההסתלקות וההילולא - כמבואר בארוכה באגרת-הקודש סימן ז"ך וכ"ח, וכמבואר שם שהגילוי שנמשך ביום ההסתלקות וההילולא - "פועל ישועות בקרב הארץ": "ישועות" מורה על בחינה נעלית ביותר (ראה אגרת-הקודש ס"ג) ובחינה זו נמשכת ומתגלה למטה מטה ביותר - בארץ, ובארץ גופא - "בקרב הארץ".

כלומר: לא זו בלבד שגם לאחרי ההסתלקות ישנה המשכה והשפעה כו' (אף שבחיציגניות הרי זה מצב של העדר האור והגילוי), ובלשון חז"ל (סוטה יב,ג), "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש", "משמש במרום" (זח"א קלג,א) אלא אדרבה: לאחרי ההסתלקות המשכה היא מבחינה שבאין-ערוך לכללות עניין האורות והגילויים (כי ביחס לעניין הגילויים הרי זה מצב של הסתלקות). וכאמור - גילוי זה נמשך ופועל עד למטה מטה,

על כל דבר פשע, על שור, על חמור, על שה, על שלמה, על כל אבידה (כב,ח)

"על כל דבר" - הסיבה לכל דבר בלתי־רצוי (חטאים וכו'), היא, "פשע" - ראשי תיבות פריקות של עול. ומאין באה לנשמה פריקת־עול זו? ממשיך הכתוב ואומר, "על שור" - זהו היצר־הרע, ששורשו מ"פני שור" שבמרכבה; "על חמור" - "חמור" רומז לקרירות, כמאמר רז"ל (שבת נג) "חמרא - אפילו בתקופת תמוז קרירא לה". ובנידון־דין הכוונה לקרירות בעסק התורה והמצוות, הוא מקרר את ה"שמש הוי"; "על שה" - הוא ענין "שה פזורה", היינו שהאדם מתאוה לכול; הכול הוא רוצה והכול הוא "צריך"; "על שלמה" - כשאדם פוגם בלבושי הנפש שלו - מחשבה, דיבור ומעשה; "על כל אבידה" - על־ידי זה מאבד האדם את הכול ואינו חש עד היכן הגיעה שפלותו הרוחנית.

(כתר־שם־טוב, דף ח, עמ' ב)

שמוע אשמע צעקתו (כב,כב)

כאן נאמר שמיעה כפולה - "שמוע אשמע", ואילו להלן (פסוק כו) הוא אומר, "והיה כי יצעק אלי ושמעתי", שמיעה אחת בלבד. מה ההבדל? אלא: שני הכתובים רומזים לשלוש התפילות - ערבית, שחרית ומנחה. הפסוק "כי יצעק אלי ושמעתי", רומז לתפילת הלילה - ערבית, ולכן נזכר בו "שמיעה" אחת בלבד. ואילו כאן ("שמוע אשמע צעקתו") רומז לתפילות היום שהן שתיים: שחרית ומנחה ולכן נזכרה בו "שמיעה" פעמיים.

(ליקוטי לוי־יצחק, חלק א, עמ' קלז)

אם כסף תלוה (כב,כד)

כסף - (מלשון כוסף, תשוקה וגעגועים) רומז לנשמה הנכספת תמיד להתעלות מעלה מעלה. "אם כסף תלוה" - ה"כסף", כלומר הנשמה, נתונה לאדם בתורת הלוואה לתקופה מסוימת, כנאמר (תהילים קלט, טז), "ימים יוצרו". לכל אדם יש קצבה של ימים ושנים כמה יחיה בעולם־הזה. על האדם לנצל אפוא כדבעי כל יום מן הימים שניתנו לו ב"הלוואה".

(היום־יום, ח"י ניסן, עמ' מז)

את עמי, את העני עמך (כב,כד)

את עמי: ...הווי מסתכל בעצמך כאילו אתה עני (רש"י)

על־ידי העבודה באופן של "העני" - התבטלות והכנעה להקב"ה ("תפילה לעני כי יעטוף") - נעשה האדם "כלי" לבחינת "כי עמך מקור חיים" (תהילים לו).

(ספר המאמרים תרכ"ו, עמ' קלג)

- שמוטר להתענות "תענית חלום" בשבת, מפני ש"התענית הזה תענוג הוא לו" (שו"ע אדמו"ר הזקן אר"ח סרפ"ח ס"ג), היינו שאפילו "תענית" יכול להיחשב - על־פי תורה - לעניין של תענוג. וכאשר העבודה נעשית מתוך תענוג - אזי נפעלת תוספת הצלחה בכל ענייני העבודה, כפי שרואים במוחש.

ועד שזוכים להצלחה בקירוב וזירוז הגאולה - השייכת במיוחד לחודש אדר, כמובן מדברי רש"י בעניין "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כטא), - "ימי ניסים היו לישראל פורים ופסח" [כפי שדובר כבר בארוכה אודות ביאור דברי רש"י

(ליקוטי־שיחות, כרך טז, עמ' 344 ואילך), והרי פסח עניינו - גאולה.

ובפשטות - שבקרב ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה על־ידי משיח צדקנו, שאז יהיה העניין ד"משפטים" בתכלית השלימות - על־ידי הסנהדרין שיחזרו להיות "אצל המזבח", מכיוון שיקויים הייעוד, "ואשיבה שופטיך כבראשונה". וכל זה - מתוך שמחה וטוב לבב, ומתוך עונג.

(קטעים מהתוועדות שבת־קודש פרשת משפטים, מברכים החודש אדר ראשון ה'תשד"מ; 'תורת־מנחם - התוועדות' תשד"מ כרך ב, עמ' 973-980 - בלתי מוגה)

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר־חב"ד 72915.

כמו־כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 03-9607588, שלוחה 130

הקב"ה רוצה את הגאולה מיד!

אלא שממתין ומצפה לתפילתם של צדיקים – "עד מתי"

בנוגע לעבד עברי או אמה עבריה – פוסק הרמב"ם: כל הקונה עבד עברי או אמה עבריה חייב האדון להשוות לו במאכל ובמשקה בכסות ומדור וכו', מכאן אמרו כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו. וביאור העניין בעבודת ה': כתיב "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל", "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות". ולכן, מכיוון שכל יהודי הוא בבחינת "עבד עברי" (ויתירה מזו: "אמה העבריה", שהרי "ועמך כולם צדיקים") – הרי ישנו פסק-דין ברור בתורה ש"חייב האדון להשוות לו במאכל ובמשקה כו'", כלומר, שהקב"ה צריך לתת לכל אחד ואחד מישאל כל העניינים הכי טובים, לא רק דברים המוכרחים, כמו "חיטה ושעורה", ועל-אחתי-כמה-וכמה אוויר לנשימה, וזהו דבר הכי מוכרח בכל רגע ורגע ממש, אלא גם ענייני תענוג – "להחיות בהם נפש כל חי"...

ועל-דרך זה בנוגע ללימוד התורה – שיש לתת לכל אחד ואחד מישאל (לא רק "חיטה ושעורה" שבתורה, כי אם) גם בחינת יין ("גפן") ושמן ("זית שמן") שבתורה, היינו רזין דתורה – בחינת יין שבתורה, עד לרזין רזין שבתורה – בחינת שמן שבתורה בדוגמת השמן שצף על גבי כל המשקין, כולל – יין. ולא עוד, אלא ש"כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו" – כפי שאמרו חז"ל – "צדיק (ועמך כולם צדיקים) גוזר והקב"ה מקיים!"

ומכיוון שכן, בוודאי צריך הקב"ה לקיים את תפילתם ובקשתם ורדישתם של בני ישראל שאינם יכולים לסבול יותר את מצב הגלות, עד שצוועקים "עד מתי"... ולכן גוזרים הם: "אלוקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל" – ואז – הקב"ה מקיים!...

וכאמור, שאין זה באופן שצריכים לפעול שינוי חסו-שלום ברצונו של הקב"ה, שהרי בוודאי רוצה הקב"ה שתבוא הגאולה תכף ומיד, אלא שממתין ומצפה לתפילתם של צדיקים שיצעקו "עד מתי", "אלוקים אל דמי לך גוי", ועל-ידי זה מגלים את רצונו של הקב"ה שיומשך ויבוא בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים.

(מהתועדות שבת קודש פרשת יתרו ה'תשמ"ה; 'תורת מנחם' – התועדות תשמ"ה, כרך ב, עמ' 1213 – בלתי מוגה)

גואל ראשון הוא גואל אחרון

על-פי המדובר כמה-פעמים ראשי-התיבות בדרך אפשר של "מיד" – משה, ישראל (הבעל-שם-טוב), דוד מלכא משיחא, זאת אומרת: הדור הראשון של מתן-תורה (דור משה) מתקשר עם הדור האחרון (של הגאולה על-ידי דוד מלכא משיחא), על-ידי גילוי החסידות של הבעש"ט ורבותינו נשיאינו ממלאי-מקומו, והרי לכשיפוצו מעינותיך חוצה "אתי מר", דא מלכא משיחא.

ויש לומר שבהתאם לתוכן דתיבת "מיד", בהכרח לבאר ששלוש האותיות קשורות לא עם ג' זמנים שונים (משה בדורו, ישראל הבעש"ט בדורו, ודוד מלכא משיחא בדורו), אלא הם באים כולם יחד בסמיכות ממש ("מיד") בכל דור ודור ובכל זמן וזמן. כמרומו גם בזה ש"מיד" הוא גם ראשי-תיבות "משה, יהושע, דורם", ששלושתם היו בדור אחד.

וכן יש לומר בנוגע לדורנו זה – שבאותו דור ישנו הגילוי של כל השלושה – מ' (ראשי-תיבות משיח), י' (ראשי-תיבות דב' שמתיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר) וד' (דורם); יחד עם משה שבדורנו (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא-דורנו), בחינת עשר (עשירי בשבט), כולל גם הגילוי דתורת החסידות (מעיינות הבעש"ט) על-ידו, ישנו גם הגילוי דבחינת אחר-עשר, "גואל ראשון הוא גואל אחרון", דוד מלכא משיחא.

(מהתועדות שבת קודש פרשת יתרו ה'תשנ"ב, ספרי-השיחות ה'תשנ"ב, עמ' 341)

פרשת משפטים

כי תקנה עבד עברי (כא,ב)

מדוע נבחר הדין של עבד עברי להיות הציווי הראשון בתורה לאחר מתן-תורה בהר סיני? אלא הסיבה שרוצעים את אוזנו של עבד עברי לאחר שעבד שש שנים, היא, כפירוש רש"י (פסוק ו), "אוזן זו ששמעה על הר סיני כי לי בני-ישראל עבדים" (או: "אוזן זו ששמעה על הר סיני לא תגנוב") – תירצע. נמצא מזה, שבעבד העברי ניכר (אפילו בגופו הגשמי), הקשר שלו עם מעמד הר-סיני. לכן פתחה התורה בדיני עבד עברי.

(ליקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 256)

שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחופשי חנם (כא,ב)

"שש שנים" – רמז לשית אלפי שנין דהווי עלמא, "יעבוד" – במשך זמן זה, דהיינו בעולם הזה דווקא, ניתנת לנו הזדמנות לעבוד את ה' על-ידי לימוד תורה וקיום מצוות. ועל-ידי עבודה זו, "ובשביעית" – באלף השביעי, "יצא לחופשי חנם" – נשתחרר ונהיה חופשיים מכל ההעלמות וההסתרים בעולם, ונזכה לגילויים הנעלים דלעתי-לבוא.

(משיחת מוצאי שבת קודש פרשת משפטים ה'תשל"ח)

וכי יזיד איש על רעהו... מעם מזבחי תיקחנו למות (כא,ד)

בגמרא (יומא פה,א) נאמר: "מעם מזבחי ולא מעל מזבחי (שאם התחיל לעבוד במקדש אינו נלקח לדין עד שישלים את עבודתו)... לא שנו אלא להמית, אבל להחיות, אפילו מעל מזבחי" – שאם ידע ללמד זכות על אדם שנידון בבית-דין להריגה, לוקחים אותו גם באמצע עבודתו, כי פיקוח-נפש דוחה גם את עבודת בית-המקדש.

מכאן הוראה נפלאה בכל הנוגע לעבודת הפצת היהדות. כשם שאפילו כוהן גדול העובד ביום-הכיפורים בקודש-הקדשים, חייב להפסיק את עבודתו לצורך פיקוח-נפש של יהודי שני, כן הוא גם בפיקוח-נפש רוחני. יש להפסיק ולדחות גם דברים נעלים ביותר כדי להציל יהודים הצלה רוחנית. והדברים הם גם בקשה ותביעה כלפי מעלה – "אלוקיכם כוהן הוא" (סנהדרין לט,א) ועליו לדחות הכול, כביכול, ולעסוק בהצלחתם של ישראל.

(משיחת שבת קודש פרשת משפטים ה'תשמ"ה. התועדות תשמ"ה, כרך ב, עמ' 1264)

כפר-חב"ד שני

את כפר-חב"ד ב' מכנה הרבי "כפר חב"ד השני" • "צריך כפר-חב"ד שני להיות מובדל מהראשון, שלא יהיה גובל אותם, אבל ריחוק מקום האמור יהיה כזה שרק יבדיל ולא יפריד, שיוכלו לבקר איש את רעהו גם ביום השבת", כתב הרבי למר שז"ר • "הירצון שכל אחת ואחת מתלמידות הסמינר 'בית רבקה' תהיה דוגמא חיה כיצד צריכה להיות כל בת ישראל הראויה לשמה, בת שרה, רבקה, רחל ולאה" • רשימה שנייה

הרבי מסיים באיחול:

ויהי ירצון אשר בקרוב ממש יקויים בבני ובנות ישראל בכל מקום שהם, כולל תלמידי ותלמידות מוסדות כפר-חב"ד ראשון ושני קריית בית-רבקה, יעוד הנבואי:
אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם, כי ישיב הוי' את שבות יהודה וירושלים, וביאת משיח צדקנו כי קרוב יום הוי'...

"חטיבה אחת – ברוח"

הנחת אבן הפינה לכפר-חב"ד ב' התקיימה קצת יותר משש שנים לפני-כן – ולכבוד המעמד כתב הרבי איגרת ארוכה (איגרות-קודש, כרך כו, עמ' קח"ק) ובה הבהיר:

ותקוותי אשר בעתיד הקרוב יהיה שני רק בזמן, אבל אחד יהיה עם כפר-חב"ד הקיים זה עשרים שנה... שכולם יחד יהיו חטיבה אחת ברוח אחד... ואפשרי איחוד האמיתי ובר קיימא של השונים ונפרדים – אך עליידי חיים אחידים מיוסדים בתורת חיים... ויהי ירצון אשר כשם שזכינו להנחת אבן פינה לכפר-חב"ד ב' כן בקרוב נזכה לגמור בניין כפר-חב"ד זה ושכלולו ואיכלוסו המלא בגשמיות ורוחניות גם יחד... מבוססים כרצון מייסד כפר-

המקום: 770. הזמן: התוועדות ח"י אלול תשל"ה. הרבי מדבר על כך ('שיחות-קודש' תשל"ה, כרך ב, עמ' 453) שבד כבר עם הימצאנו בחושך כפול ומכופל של גלות שאין למטה הימנו – הרי ברחמיו של ה' יתברך על שארית הפליטה, הוא מעניק אפשרות גם בדרכי הטבע שיוכלו להתפלל, ללמוד ולקיים מצוות על-יד הכותל המערבי, בבני-ברק, בכפר-חב"ד ראשון, בכפר-חב"ד שני ובכל מקום ומקום שבארצנו הקדושה. הרבי מציין מיד "אשר היום, יום ח"י אלול – יום הולדת של שני המאורות הגדולים, הבעש"ט ואדמו"ר הזקן – היתה חגיגת חנוכת הכפר-חב"ד שני".

מגלגלין זכות

כמה ימים קודם לכן הכתיב הרבי נוסח מכתב ברכה "לכל המשתתפים בחנוכת כפר-חב"ד שני בארצנו הקדושה תובב"א שליט"א":

שלום רב וברכה
בשמחה רבה הנני משתתף בחגיגת חנוכת כפר-חב"ד השני... ומגלגלין זכות ליום זכאי, יום הולדת את שני המאורות הגדולים... אשר דבר הוי' בפייהם ויורו תורתו תורת חסד ישראל.

דוגמא מפעולות יחידים ממש הר"ר [חיים-שאל] ברוק שי' ברא[שון] לצ[יון], סלונים [הרב עזריאל-זעליג] בירו[שלים] ת"ו, זילברשטרומ [הרב אהרון-מרדכי] שי' שם [בירושלים], וולף שי' [הרב אפרים] בלוד, חפר [הרב שמואל] בכפר, איידלקופ [הרב יונה] שי' שם ועוד) וכנה"ל – לא חיכו להתמנות פעם אחר פעם "ולזריקות" וכו'.

"מומלכת נשים"

ולסיום, התבטאות נדירה של הרבי, באחת היחידויות' הרבות שזכה להן הרב חפר ('פנימה' שם, עמ' 20):
איך וייל אז איר זאלט מיר אויסבויען אַ ממלכת נשים בארץ הקודש (=רצוני כי תבנה לי ממלכת נשים בארץ הקודש).

פרוש אמרו לי כ[מה] פ[עמים] שנפסקה ולא תחזור וכו'. באם ידוע ההיפך – מובן שעליהם לפנות בזה להנ"ל, וברשותם לומר שעושים זה ע[ל] פ[ע] הצעת.

ימי הגאולה, יבייג בתמוז ה'תשכ"א:
כתבי לדבר עם ראשי אגוד[ת] י[שראל] כו' – בתקפו עומד, כיוון שעתה הם מעוניינים בקירוב ולא לחפש אמתלאות.

"יחידים ממש"

בחודש אדר ראשון תשכ"ה (איגרות-קודש, כרך כג, עמ' שמז) כתב הרבי מענה נרחב לאחד העסקנים, ובין השאר קובע:
דבר הפשוט ש[ל] הנ[זכר] ל[עיל] דורש עבודה מסודרת ואז אין גבול להתפשטות האפשרית. וכאן מציין הרבי:

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

נחם מנחם שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

- במענה לשאלותיו: (1) לפלא הקס"ד דנסיעתו לחו"ל - בה בשעה שחדשים לבקרים מתחדשות בעיות בעניניי כחב"ד שני, בסמינר וכו'. וגם הבעיות הקודמות באמצע הטיפול בהן.
- (2) גיוס כספים בחו"ל - מובן שצ"ל איזו חכמים (עכ"פ פערך) לפני הנסיעה ואז - התחלת פעולות הכנה (או החדברות עכ"פ עם אנשים בחו"ל) קודם להתחלת הנסיעה.
- (3) הנצחת קהלה כו' - לע"ע לא מצאתי איזה מקור לנוהג כזה או כעו"ב בדח"ל או במנהגי רז"ל, וככל האפשרי נזהר הנני ב"לא חוסיף" בכיו"ב, ובפרט בענינים שבפרטום רב ושיש בהם דורא צפצפצצא דמנוא - שאז עלול ביותר שיהפכו ל"מצות עקריות" ועד שדוחים ומבטלים מפניהם מצות זכו" וד"ל. אלא - באם אמצא מקור להנ"ל - אחבונן בזה עוה"פ.
- (4) התכניה להארכת שנות הלימוד בסמינר ה"ז ענין שמשרד החינוך יחליט בזה - ואיך שילייט מובן שכן יעשה. פיצול הניהול באופן רשמי ורק כלפי חוץ בלבד - יתייעץ על אחר איך לסדרו.
- (5) ז"ע נחקבל מכתבו של אחרי הנ"ל וחוכנו - שאלו אני אינני שבע רצון וכו' וכן הוא איננו שבע רצון וכו' מחוסר העזר מפ' וכו' ולכן עיפה נפשו וכו' - והנה בנוגע למצב רוחי ורצוני - בכיו"ב כבר כתבתי לכמה שאין להפשי כוונות כמוסות ופירושים ע"ד הסוד ורזי דרזין במכתבי - שהרי כוחב אני בפ"י ובגלוי, ובנוגע אליו - כלך מדרך זו בהחלט ולגמרי ונוספת מחוך סמחה וט"ל בעניני בית רבקה לכל מחלקותי, ועד"ז בהנוגע לכחב"ד שני וה' יצליחו לבש"ט.
- (6) בעת רצון יזכירוהם עה"צ קח. - לענין האישי שכותבו, זיה"ר שגם בזה יבש"ט בקרוב.

קטע מאיגרת שקיבל הרב שמואל חפר מהרבי ובה תשובות מפורטות על שורה של שאלות שהפנה לרבי

"מעוניינים בקירוב"

בשנת תשכ"א כתב הרב חפר לרבי על תעמולה והתנגדות מצד חוגים חרדיים לחינוך חב"ד ומוסדותיו. להלן התייחסויות הרבי לנושא, ונקודת הדברים - ניסיונות להיברכות:

כ"ה באדר תשכ"א:

מן[ה] שכתב[ת] על[ל] ד[בר] התנגדות מחוגי האגודה - לפלא ומכבר כתבתי לכ[מה] וכ[מה] מאנ"ש, שבכאן דא' פנו להרב מנחם שי' פרוש, שהציע מכבר שבאם יש טענות וכיו[צא] ב[זה] - יביאו הענין לפני ויברר וישתדל וכו'.

כ"ח בניסן ה'תשכ"א:

לכתבו כ[מה] פ[עמים] על[ל] ד[בר] התעמולה העוינית כו' - כתבתי זה מכבר שהרה"ח כו' וכו' הרב[ב] י[צחק] מ[איר] שי' לעוין והר' מנחם שי'

"להקים דור בנות שתהינה לגאון ולתפארת חב"ד ובמשך הזמן בנות בתים בישראל בניינים עדי עד" - כך מאחל הרבי (בשנת תשט"ז - איגרות-קודש, כרך יג, עמ' קפג).

"יהי רצון שכל אחת ואחת מתלמידות הסמינר 'בית רבקה' תהיה דוגמא חיה כיצד צריכה להיות כל בת ישראל הראויה לשמה, בת שרה רבקה רחל ולאה" - איחל הרבי בשנת תשכ"ג (ליקוטי-שיחות, כרך לה, עמ' 273).

"יצוין כי באיגרות רבות מהשנים הראשונות - ראה לדוגמא איגרת מ"ב באייר תשט"ו (נדפסת בשלימות ב'מענה מלך' חלק שני עמ' 24-25) - מזכיר הרבי 'כפר-חב"ד שני' וכוונתו היא לשיכון חדש שנבנה בכפר-חב"ד הראשון.

ריאיון שהעניק לרה"ח ר' זלמן שיחי' רודמן - 'פנימה' שבט תשס"ז, גיליון מס' 8, עמ' 20): "איני ישן בלילות", אמר לו הרבי, "לנוכח המצב שבו מוסדות החינוך לבנים הבוגרים ולבנות הבוגרות בכפר-חב"ד שוכנים בקרבת מקום".

שיהיה "צר לי המקום"...

יותר מפעם אחת עוד לפני שהכפר החדש נחנך לפועל - הוא נזכר עליידי הרבי. כך למשל בהתוועדות י"ט בכסלו תשל"א (שיחות-קודש תשל"א, כרך א, עמ' 314) אומר הרבי:

כאן המקום להזכיר את כפר-חב"ד ראשון וכפר-חב"ד שני, נחלת-הר"ח"ב"ד ושיכונני חב"ד בירושלים העתיקה בפרט ובמיוחד, יחד עם בית-נסת הצמח-צדק בעיר העתיקה... שיקויים בכל עניינים אלו "מוסיף והולך". עד אשר כל המבנים שם יהיו בבחינת "צר לי המקום", ותהיה דרושה הרחבה גדולה יותר משום שהם ימלאו בתלמידים ותלמידות עוסקים ועוסקות בתורה, ומתנהגים ומתנהגות על-פי התורה, כראוי ומתאים לבני ובנות אברהם, יצחק ויעקב; שרה, רבקה, רחל ולאה. וכשם שכפר-חב"ד הראשון זכה להיות הראשון לכל כפר-חב"ד בארץ-הקודש וכן לאותם שיצאו מארץ-היהודים (בריה"מ) - יהיה כן מכאן ולהבא באופן שיעלה הפרץ לפניהם - שייצאו בהמונן, וכמדובר כמה פעמים, בנערינו ובקניינו ובבנותינו, ובשמחה ובטוב לבב, והם ירצו, כלומר ירחיבו את כפר-חב"ד ראשון, וכפר-חב"ד שני... גם באחרון-של-פסח תשל"ה (שיחות-קודש תשל"ה, כרך ב, עמ' 4) הזכיר הרבי את הכפר הנבנה והולך:

מצד "אעלה את ירושלים על ראש שמחת" - הכוונה לארץ אשר תמיד עיני ה' אלוךך בה וישנו כפר-חב"ד וכפר-חב"ד שני...

"דוגמה חיה" לבת ישראל

הרב חפר ובית-רבקה זכו לתשובות, הנחיות וברכות מהרבי, על כל צעד ושעל:

חב"ד הראשון, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, על האהבה המושלשת: אהבת השם והתורה וישראל... הרעיון להקמת "כפר חב"ד שני" החל - כך נראה - להתגבש אצל הרבי כמה וכמה שנים לפני כן, וכבר בשנת תשכ"ג (איגרות-קודש, כרך כב, עמ' שפג) הוא מתבטא:

וזה מוכה זמן שהנני מנהל משא ומתן בענין זה... שלפי תכניתי שהצעת: עוד מלפני שנתיים ויותר...

הבדלה אך לא פירוד

כשהציעו לפני הרבי רעיון להקמת 'כפר נוער' הגיב (איגרות-קודש, כרך כג, עמ' תטו): "מעלה באופן הראשון שזהו קרוב יותר למעשה". הדברים כווננו להקמת בית-רבקה.

קויים ברורים יותר מתווה הרבי לפני מר שז"ד - אשר בתור אחד ממי שנטלו חלק בייסוד כפר-חב"ד א' נתבקש לזכות ולהשתתף "בשמחת יסוד כפר-חב"ד שני והקמתו וגמרו ועד לאופן שיהיה בהתרחבות ובהתפשטות" (איגרות-קודש, כרך כד, עמ' טד). באיגרת ארוכה מפסח שני תשכ"ו (שם עמ' קכו) מזכיר הרבי שהדבר כבר עלה באחד מביקוריו של מר שז"ד אצלו:

שימוסדות החינוך לבנות ומוסדות החינוך לבנים הנמצאים כעת בכפר-חב"ד... יימצאו במקומות נפרדים, הבנים בכפר-חב"ד העכשווי והבנות בכפר-חב"ד השני.

...צריך כפר חב"ד שני להיות מובדל מהראשון, שלא יהיה גובל אותם, אבל ריחוק מקום האמור יהיה כזה שרק יבדיל ולא יפריד, שיוכלו לבקר איש את רעהו גם ביום השבת.

שכפר חב"ד השני יהיה מתוכנן מעיקרו להיות מיוחד בעיקר בשביל בני הדור הצעיר... למוסדות החינוך לבנות ונעורות...

"איני ישן בלילות"

הרה"ח הרב שמואל שיחי' חפר שמע את הרעיון מהרבי כבר בחודש תשרי תשכ"א ב'יחידות' (מתוך